

УДК 327-043.5(477+73)»20»

DOI: 10.24144/2078-1431.2021.2(27).26-35

Павло Черевко,
кандидат юридичних наук, доцент,
заступник декана юридичного факультету

Ірина Черевко,
викладач природничо-гуманітарного коледжу
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

СУЧАСНИЙ СТАН СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ ЗІ СПОЛУЧЕНИМИ ШТАТАМИ АМЕРИКИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ

У статті досліджується проблематика стратегічного партнерства України зі Сполученими Штатами Америки в сучасних умовах анексії Криму та війни на Сході України.

Розглянуто особливості сучасних відносин України із США в контексті спільної заяви президентів Володимира Зеленського та Джо Байдена про стратегічне партнерство, а також Хартії про стратегічне партнерство України та США в новій редакції від 14 листопада 2021 р.

Проаналізовано роль США у реалізації Україною євроатлантичного поступу, позицію Джо Байдена, озвучену на саміті НАТО у липні 2021 року, та реакцію Володимира Зеленського в контексті цих питань.

Визначено низку проблемних аспектів впровадження положень Хартії стратегічного партнерства України та США в контексті завдань реінтеграції Донбасу.

Зроблено висновки щодо необхідності реалізації Україною практичних кроків щодо виконання взятих зобов'язань у рамках спільної заяви президентів щодо стратегічного партнерства, зокрема завершення судової реформи, реформування Служби безпеки України та інше.

Ключові слова: стратегічне партнерство, США, Україна, Хартія, НАТО, перспективи України, безпека, агресія Росії, деокупація.

The article examines the issues of strategic partnership of Ukraine with the United States in the current conditions of annexation of Crimea and the war in eastern Ukraine.

The peculiarities of Ukraine's current relations with the United States are considered in the context of the joint statement of Presidents Volodymyr Zelensky and Joe Biden on strategic partnership, as well as the Charter on Strategic Partnership between Ukraine and the United States in the new edition of November 14, 2021.

The role of the United States in Ukraine's Euro-Atlantic progress, Joe Biden's position voiced at the NATO summit in July 2021, and Volodymyr Zelensky's reaction in the context of these issues are analyzed.

A number of problematic aspects of the implementation of the provisions of the Charter of Strategic Partnership of Ukraine and the United States in the context of the tasks of reintegration of Donbass have been identified.

Conclusions were made on the need for Ukraine to implement practical steps to implement the commitments made in the joint statement of the Presidents on strategic partnership, including the completion of judicial reform, reform of the Security Service of Ukraine and more.

Key words: *strategic partnership, USA, Ukraine, Charter, NATO, prospects of Ukraine, security, Russian aggression, deoccupation.*

Актуальність теми дослідження. Проблематика стратегічного партнерства із США для України набула актуальності після ухвалення президентом України у серпні 2021 р. Стратегії зовнішньополітичної діяльності.

Метою дослідження є аналіз стану двосторонніх відносин України зі США в контексті сучасних викликів, що мають геополітичне значення, таких, як: окупація Криму РФ, війна на Сході України, міграційні проблеми, проблематика екології та інші. На основі отриманих результатів дослідження зроблені висновки щодо реалізації Україною на європейському континенті в умовах війни на Донбасі та подальших кроків на шляху реінтеграції регіону в контексті положень спільної заяви президентів США і України щодо напрямів стратегічного партнерства.

Об'єктом дослідження є сучасний стан стратегічного партнерства між Україною і США в контексті Стратегії національної безпеки (вересень 2020 р.), базових положень Спільної заяви президентів України та США Володимира Зеленського і Джо Байдена за наслідками офіційного візиту до Вашингтона українського президента на початку серпня 2021 р.

Відомо, що спільна заява обох держав – «Спільна стратегія взаємовідносин України і США». Її базові положення стали основою Стратегії зовнішньополітичної діяльності, в якій чітко ідентифіковані наші стратегічні партнери.

Виклад основного матеріалу. Договірною-правова база українсько-американських відносин налічує більш ніж 150 міжнародних документів і, з огляду на стратегічний характер двосторонніх відносин, постійно доповнюється новими. Окрім того, обидві країни є сторонами понад 100 різних міжнародних документів. Чинні двосторонні міжнародні договори охоплюють широкий спектр галузей українсько-американського співробітництва, в т.ч. торговельно-економічну, науково-технічну, гуманітарну, правоохоронну та ін. [1].

У рік 30-річного ювілею незалежності відбулося зміцнення позицій України на міжнародній арені в глобальному вимірі сучасності. Цьому сприяло те, що Україна стала суб'єктом міжнародних відносин, прагматично просувала і захищала свої інтереси у співпраці із ЄС і НАТО в нових умовах світоустрою.

Свідченням зростання авторитету України в глобальному вимірі є те, що вона активно створює та апробує нові формати національної безпеки – Кримську платформу, Люблінський трикутник з Польщею та Литвою, Асоційоване тріо з Грузією, Молдовою, Квадригу з Туреччиною та ін. Так формується пояс свободи і безпеки навколо кордонів України в умовах війни на Донбасі та неконтрольованих міграційних процесів у Європі.

Усі формати зовнішньополітичної співпраці України дають надію на те, що вони стануть потужними інструментами глобальної і регіональної політики країни. Утвердженню її правосуб'єктності як потужного гравця на міжнародній арені сприяли надважливі зовнішньополітичні заходи, що відбулися 2021 року. Серед них:

- суттєві досягнення у виконанні Угоди про асоціацію з ЄС, збереження незалежності суверенітету та міжнародної суб'єктності, формування міжнародної коаліції із протидії російській агресії;
- візит Президента України В. Зеленського до США, проведення переговорів із президентом Дж. Байденом і прийняття спільної заяви щодо стратегічної перспективи України із Сполученими Штатами Америки;
- засідання Кримської платформи за участі майже 50 країн і підписання спільної Декларації;
- участь та виступ Президента України на 76-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН;
- проведення в Києві 23-го саміту Україна-ЄС у жовтні ц.р. [14].

Провідну роль у зміцненні позицій як на міжнародному рівні, так і в контексті забезпечення національної безпеки України відіграє стратегічне партнерство із Сполученими Штатами Америки.

На початку 2000-х експерти нарахували серед стратегічних партнерів України близько 40 держав. У вересні 2020 року в Україні було ухвалено Стратегію національної безпеки, а у серпні 2021-го Президент затвердив Стратегію зовнішньої політики держави. Обидва документи формально визначили стратегічних партнерів. Очікувано, що Сполучені Штати Америки стали очільниками списку країн-стратегічних партнерів.

Водночас зауважимо, що США як гарант безпеки України за Будапештським меморандумом, визначаючи українську державу як стратегічного партнера на пострадянському просторі, не здійснювали заходів щодо впровадження можливих механізмів забезпечення безпеки української держави, зокрема таких, як:

- Членство у Північноатлантичному альянсі.
- Статус союзника США поза межами НАТО.
- Двосторонній договір про надання військової допомоги для забезпечення суверенітету й територіальної цілісності України [2].

Сьогодні Сполучені Штати залишаються головним світовим актором, що допомагає Україні протистояти гібридній агресії РФ. США продовжують надавати Збройним Силам України значні обсяги нелетальної зброї, спорядження, іншої матеріально-технічної допомоги. Американські радники беруть участь у підготовці українських військових відповідно до сучасних стандартів ведення бойових дій силами НАТО.

Водночас зауважимо, що в геополітичному протистоянні між США та РФ Україна стала «слабкою ланкою» – міжнародні гарантії суверенітету й територіальної цілісності виявились декларативними, питання повноцінного членства у НАТО офіційним Брюсселем не розглядалося.

Слід зазначити солідарність з Україною президентів США Б. Обама, Д. Трамп, Дж. Байдена. Так, у Стратегії національної безпеки часів Б. Обама зазначається: **«Російська агресія проти України показала, що європейська безпека та інститути протидії захопленню територій вже не є константою. У той же час США очолили зусилля світової спільноти для підтримки українського народу та забезпечують свою динамічну військову присутність у Центральній та Східній Європі для стримування подальшої російської агресії, підтримують Грузію, Молдову та Україну в напрямі посилення взаємодії з НАТО та підвищення рівня їх обороноспроможності».**

Анексія Криму та події на Сході України викликали комплекс заходів США, які змушують агресора заплатити відповідну ціну. Одним із основних інструментів тиску на авторитарний режим В. Путіна є режим економічних санкцій, як у рамках ООН, так і в односторонньому порядку. Санкції мають цілеспрямований характер і будуть посилюватись і надалі.

Після приходу на посаду президента Д. Трампа для України корегування зовнішньополітичного та безпекового курсу Сполучених Штатів створило вікно можливостей у протидії гібридній агресії Росії. Відсутність суттєвого прогресу в імplementації Мінських домовленостей та подальша ескалація проросійськими бойовиками ситуації та Сході потребувала якісно нових механізмів врегулювання конфлікту. Тому пропозиції України приєднатись США до Нормандського формату або вийти на прямі двосторонні переговори з лідерами України та Росії розглядались як найбільш імовірні варіанти відновлення суверенітету й територіальної цілісності української держави [2].

Після того, як президентом США став Дж. Байден, розпочалось **«велике перезавантаження» формату взаємовідносин України та Сполучених Штатів Америки.** За неповний рік вступу на посаду новий президент США активізував участь у багатьох міжнародних проєктах на підтримку України.

Зокрема, виступаючи на саміті НАТО в липні 2021 року, Дж. Байден зазначав: **«Ми підтримуємо рішення, прийняте на Бухарестському саміті, що Україна буде членом альянсу з Планом дій щодо членства як невід'ємною частиною процесу; ми підтверджуємо всі елементи цього рішення, а також наступні рішення, включаючи те, що кожен партнер буде оцінюватися по достоїнству. Ми твердо підтримуємо право України визначати своє майбутнє і свій зовнішньополітичний курс без втручання ззовні. Щорічні національні програми в рамках Комісії НАТО-Україна залишаються механізмом, за допомогою якого Україна просуває реформи, пов'язані з її прагненням до членства в НАТО. Україна повинна повністю використовувати всі інструменти, доступні в рамках Комісії Україна-НАТО, щоб досягти своєї мети щодо впровадження принципів і стандартів НАТО»** [3].

Спільне рішення союзників також закликає нашу країну проводити далі **«широкомасштабні, стійкі і незворотні реформи»**, і це стосується не тільки сфери безпеки і оборони, а й інших сфер. У рішенні зокрема

згадано потребу «поваги до меншин». Цю вимогу, як відомо, послідовно висуває Угорщина. Київ повинен просуватися вперед на шляху реформ і використовувати наявні інструменти для досягнення членства.

Основні положення щодо стратегічного партнерства включають підтримку євроатлантичних прагнень України. Сполучені Штати та союзники вкотре підтвердили у комюніке саміту НАТО у червні 2021 року право України обирати свій власний зовнішньополітичний курс вільно від зовнішнього втручання, включаючи прагнення України вступити до НАТО.

У спільній заяві щодо стратегічного партнерства України та Сполучених Штатів Америки ідеться зокрема про те, що США «оголошують про новий пакет безпекової допомоги в обсязі 60 мільйонів доларів, що включає бронейні системи «Джавелін» та інше оборонне летальне й нелетальне обладнання, яке дасть змогу Україні більш ефективно захищати себе від російської агресії» [9].

У заяві ідеться також про **поглиблення стратегічного співробітництва у сфері оборони:** «Україна та Сполучені Штати завершили підготовку Стратегічної оборонної рамкової угоди, яка створює основу для посилення стратегічного співробітництва України та США у сфері оборони та безпеки і просування спільних пріоритетів, у тому числі впровадження реформ у сферах оборони та оборонної промисловості, поглиблення співпраці у таких сферах, як чорноморська безпека, кібербезпека, обмін розвідувальною інформацією та протидія російській агресії та ін.» [9].

У розділі запровадження реформ у секторі оборони та безпеки відзначено, що Сполучені Штати вітають подальший прогрес України у реформуванні секторів оборони та оборонної промисловості. США мають намір продовжувати потужну програму навчання та тренувань відповідно до статусу України як Партнера НАТО з розширеними можливостями [10].

Стратегічне партнерство України та США передбачає також реалізацію комплексу заходів з питань:

- безпеки та оборони;
- демократії, правосуддя та прав людини;
- енергетичної безпеки та клімату;
- економічного зростання та процвітання;
- протидії пандемії та гуманітарної допомоги.

Відомо, що головним міждержавним документом, що регламентує відносини між Україною та Сполученими Штатами Америки, залишається **Хартія Україна – США про стратегічне партнерство**, підписана міністрами закордонних справ обох країн 19 грудня 2008 року у Вашингтоні. У сучасних геополітичних реаліях положення Хартії є одним із міжнародно-правових чинників, що підтверджує гарантію безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї [5].

Враховуючи геополітичне значення анексії Криму та війни на Донбасі, Хартію було суттєво оновлено і підписано в новій редакції у Вашингтоні 10 листопада 2021 року.

Формат нових взаємовідносин передбачає таке (рис.1.)

ПАРТНЕРСТВО РОЗШИРЕНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ (ЕОР)

ЦЕ «ОСОБЛИВИЙ ФОРМАТ» СПІВРАЦІ, ЯКИЙ НАТО ПРОПОНУЄ НАЙБЛИЖЧИМ СОЮЗНИКАМ, ЩО ГОТОВІ ТІСНО СПІВПРАЦЮВАТИ З АЛЬЯНСОМ ДЛЯ ПРОТИДІЇ СВІТОВИМ ЗАГРОЗАМ.

ТАКИЙ ФОРМАТ ДОЗВОЛЯЄ КОЖНІЙ КРАЇНІ ОБРАТИ СФЕРИ ДЛЯ ВЗАЄМОДІЇ, ЯКІ БУДУТЬ МАКСИМАЛЬНО КОРИСНИМИ ДЛЯ НЕЇ ТА НАТО.

ЕША НАТО
ОФІС ВІДПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА З ПІВНИЧНОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

У ЧОМУ УНІКАЛЬНІСТЬ ЕОР?

ЕОР ВІДКРИВАЄ ЗНАЧНО ШИРШІ МОЖЛИВОСТІ – СЕКТОРАЛЬНОЇ (ОПЕРАТИВНОЇ) ВЗАЄМОСУМІСНОСТІ З НАТО

- ЛОГІСТИКА
- ЗВ'ЯЗОК
- УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКАМИ
- КОНКРЕТНИХ РОДІВ ВІЙСЬК ТОЩО

КРАЇНИ-УЧАСНИЦІ

- АВСТРАЛІЯ
- ФІНЛЯНДІЯ
- ГРУЗІЯ
- УКРАЇНА
- ЙОРДАНІЯ
- ШВЕЦІЯ

ЩО МОЖЕ ОТРИМАТИ УКРАЇНА?

- 1 УЧАСТЬ У ПЛАНУВАННІ ОПЕРАЦІЙ НАТО
- 2 ДОПУСК ДО ВСІХ НАВЧАНЬ НАТО, ЗОКРЕМА ЗА ТЕМАТИКОЮ СТАТТІ 5 ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО ДОГОВОРУ ПРО КОЛЕКТИВНУ ОБОРОНУ
- 3 ДОСТУП ДО ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ ТА ПРІОРИТЕТНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ СИЛ І ЗАСОБІВ
- 4 МОЖЛИВІСТЬ ЗАЙМАТИ ПОСАДИ В ШТАБ-КВАРТИРІ ТА КОМАНДИХ СТРУКТУРАХ НАТО
- 5 ПОГЛИБЛЕНИЙ І ШВИДШИЙ ОБМІН РОЗВІДДАНИМИ З КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ НАТО
- 6 ПОСИЛЕННЯ СПІВРАЦІ З ПІДТРИМКИ БЕЗПЕКИ В АКВАТОРІЇ ЧОРНОГО МОРЯ
- 7 СПІЛЬНА ПРОТИДІЯ КИБЕРЗАГРОЗАМ, МІЖНАРОДНОМУ ТЕРОРИЗМУ І ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

У преамбулі Хартії відзначено, що США і Україна наголошують, що стратегічне партнерство, яке існує між двома державами, є надзвичайно важливим для безпеки України та Європи в цілому.

Сторони заявляють «про свою рішучість поглиблювати стратегічне партнерство шляхом розширення двостороннього співробітництва. Підтверджують зобов'язання Президентів Зеленського та Байдена щодо зміцнення стратегічного партнерства між Україною та США від 1 вересня 2021 року» [5].

Основні положення Хартії та обов'язки сторін деталізовано у чотирьох розділах:

Розділ I: Принципи співробітництва

За змістом це методологія співробітництва стратегічних партнерів. Зазначені принципи є базовими, які поділяють обидві сторони. Вони ґрунтуються на підтримці суверенітету, незалежності, територіальної ці-

лісності та непорушності кордонів один одного і є основою двосторонніх відносин; співпраці між демократіями в галузі оборони та безпеки, яка є основою для ефективного реагування на загрози миру та стабільності.

Важливим є положення цього розділу Хартії про те, що сильна, незалежна та демократична Україна, здатна захищати свій суверенітет і територіальну цілісність та сприяти регіональній стабільності, робить внесок у безпеку та процвітання не лише народу України, а й цілісної, вільної, демократичної та мирної Європи.

У другому розділі Хартії, що має назву «Безпека та протидія російській агресії», зазначається, що Сполучені Штати та Україна «поділяють життєво важливі національні інтереси щодо сильної, незалежної та демократичної України. Зміцнення спроможності України захищатися від загроз її територіальній цілісності та поглиблення інтеграції України до євроатлантичних інституцій є взаємопов'язаними пріоритетами; підтримують право України самостійно визначати свій майбутній зовнішньополітичний курс без стороннього втручання, в тому числі щодо прагнення України приєднатися до НАТО, та мають намір продовжити низку важливих заходів для запобігання зовнішній прямій та гібридній агресії проти України» [5].

Буде підтримано зусилля України щодо використання Кримської платформи для координації міжнародних прагнень з подолання гуманітарних і безпекових наслідків російської окупації Криму, відповідно до Спільної декларації Кримської платформи.

За основу поглибленого співробітництва між Україною та США у сфері оборони та безпеки буде взято стратегічну оборонну програму 2021 року. Буде також підтримано зусилля України щодо максимального підвищення статусу як партнера НАТО з розширеними можливостями.

У третьому розділі Хартії про стратегічне партнерство США і України передбачено коло проблем для реалізації в царині демократії і верховенства права.

Завершальний IV розділ Хартії передбачає нагальні завдання стратегічного партнерства в області економічної трансформації.

Сполучені Штати підтримують амбітний план трансформації економіки України, спрямований на реформування та модернізацію її ключових галузей, а також сприяння інвестиціям. Україна та Сполучені Штати визнають необхідність підвищення рівня енергетичної безпеки України та здійснення невідкладних дій для подолання проблем, мають намір розширити підтримку ініціатив з приватизації, співпрацювати з Україною над створенням умов для залучення американських інвестицій у такі проекти, підтримують розвиток приватного сектору та посилюють нагляд за фінансовим сектором.

Важливим для України є положення Хартії про те, що США залишаються вірними курсу підтримки енергетичної безпеки України і мають намір підтримувати зусилля України стати енергетично незалежною, скоротити державне регулювання своєї енергетичної галузі, диверсифікувати джерела постачання енергії, інтегруватися в енергосистему Європи, модернізувати свою атомну енергетику, забезпечити справедливу трансфор-

мацію вугільної галузі, а також перешкоджати Кремлю у використанні енергії у якості геополітичної зброї.

Як бачимо із змісту, **Хартія стратегічного партнерства США – Україна** є концептуальним документом співпраці двох країн, що залишається надзвичайно важливим фактором в умовах окупованого Криму і війни на Донбасі.

Оновлена Хартія стратегічного партнерства США – Україна свідчить, що політичні відносини України зі Сполученими Штатами продовжують зберігати високу динаміку. Головними рисами стратегічної взаємодії двох країн є інтенсивний політичний діалог та взаєморозуміння з усіх питань порядку денного співпраці, насамперед у справі системного та скоординованого тиску на РФ із метою припинення її агресії проти України.

США декларують прихильність до здійснення заходів щодо відновлення територіальної цілісності України, деокупації Криму та Донбасу, і зацікавлені в зниженні деструктивних впливів та домінування РФ у регіоні.

У військовому бюджеті на 2021 рік була визначена уже звична сума у \$250 млн на військову підтримку України. Це лише бюджет Пентагону. Як завжди, до цієї суми може бути додано кошти ще через інші канали підтримки. Загалом сумарно безпекова допомога сягає близько 500 млн.доларів на рік. Президент США Байден та його держсекретар Блінкен позитивно ставляться до надання Києву летальної зброї. Важливо те, щоби сторони спільно формували розуміння про пріоритети щодо військової допомоги [1].

Також сторони зафіксували у документі намір розширювати співробітництво у сфері української приватизації, державних закупівель, у тому числі шляхом надання американським компаніям своєчасної та точної інформації. Зокрема, буде розглянуто можливість проведення виставок та інформаційних заходів та заходів з обміну досвідом з інженерно-технічної підтримки комерційних проєктів і державних закупівель в Україні та США [8].

Україна вживатиме заходів щодо «посилення демократичного цивільного контролю над військовими, реформування служб безпеки та модернізації процесу оборонних закупівель для просування євроатлантичних прагнень. Сполучені Штати підтримують план України з реформування Служби безпеки України шляхом упорядкування та чіткого визначення її повноважень та посилення правил, які захищають права людини і забезпечують ефективний громадський нагляд» [11].

Стратегічне партнерство із США є вкрай важливим. Президент України Володимир Зеленський у Посланні до Верховної Ради України від 1 грудня 2021 року про це сказав так: «У цьому році ми зберегли двопартійну підтримку Сполучених Штатів і вивели наші відносини на новий, більш високий рівень.

За підсумками моєї зустрічі з Президентом Байденом ухвалено Спільну заяву. Військова підтримка. Оновлено Хартію стратегічного партнерства України і США. В основі наших відносин з Європейським Союзом – довіра, солідарність, взаємна підтримка. Це дово-

дять результати 23-го саміту Україна – ЄС та його амбітна підсумкова заява. Наша мета – імплементація Угоди про асоціацію. За підрахунками уряду, загалом виконано близько 60% всіх зобов'язань України за Угодою, причому 25% – тільки в цьому році» [12].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Посольство України в Сполучених Штатах Америки. URL: <https://usa.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-ssha/dogovirno-pravova-baza>
2. Україна в безпековій політиці США. Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/ukraina-v-bezpekoviyy-politici-ssha-analitichna-zapiska>
3. Саміт НАТО: Рішення про майбутнє членство України в Альянсі в силі, для Києва головне - просувати реформи. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/750030.html>
4. Артёмов І.В. Актуальні проблеми зовнішньої політики України: навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 676 с.
5. Хартія стратегічного партнерства США – Україна. URL: <https://ua.usembassy.gov/uk/u-s-ukraine-charter-on-strategic-partnership/>
6. Крок на шляху до НАТО та ЄС: чому Захід так чекає від України нового закону про СБУ. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2021/11/8/7129924/>
7. Уряди України та США домовилися про посилення комерційного співробітництва. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uryadi-ukrayini-ta-ssha-domovilisya-pro-posilennya-kommercijnogo-spivrobitnictva>
8. Спільна заява щодо стратегічного партнерства України та Сполучених Штатів Америки. URL: <https://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-shodo-strategichnogo-partnerstva-ukrayini-ta-s-70485>
9. У Кабміні пояснили, що дасть новий статус в НАТО. URL: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4240197-u-kabmini-poiasnyly-scho-dast-novyi-status-v-nato>
10. США підтримують план України з реформування СБУ. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/765444.html>
11. Виступ Президента Володимира Зеленського у Верховній Раді зі щорічним Посланням про внутрішнє і зовнішнє становище України. URL: <https://www.president.gov.ua/news/vistup-prezidenta-volodimira-zelenskogo-u-verhovnij-radi-zi-71805>
12. Указ Президента України №448/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>
13. Актуальні проблеми зовнішньої політики України: навчальний посібник-хрестоматія / уклад. і коментар: І.В.Артёмов, А.А. Артёмова. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 320 с.

REFERENCES

1. Posol'stvo Ukrayiny v Spoluchenykh Shtatakh Ameryky [Embassy of Ukraine in the United States of America]. *usa.mfa.gov.ua*. Retrieved from <https://usa.mfa.gov.ua/ukrayina-ta-ssha/dogovirno-pravova-baza> [in Ukrainian].

2. Ukrayina v bezpekoviy politytsi SSHA [Ukraine in US security policy]. *niss.gov.ua*. Retrieved from <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/ukraina-v-bezpekoviy-politici-ssha-analitichna-zapiska> [in Ukrainian].
3. Samit NATO: Rishennya pro maybutnye chlenstvo Ukrayiny v Al'yansi v syli, dlya Kyveva holovne - prosvaty reform [NATO Summit: The decision on Ukraine's future membership in the Alliance is in force, the main thing for Kyiv is to promote reforms]. *ua.interfax.com.ua*. Retrieved from <https://ua.interfax.com.ua/news/general/750030.html> [in Ukrainian].
4. Art'omov, I.V.(2021). *Aktual'ni problemy zovnishn'oyi polityky Ukrayiny [Current issues of Ukraine's foreign policy]*. Uzhhorod: DVNZ «UzhNU» [in Ukrainian].
5. Khartiya stratehichnoho partnerstva SSHA – Ukrayina [US-Ukraine Strategic Partnership Charter]. *ua.usembassy.gov*. Retrieved from <https://ua.usembassy.gov/uk/u-s-ukraine-charter-on-strategic-partnership/> [in Ukrainian].
6. Krok na shlyakhu do NATO ta YES: chomu Zakhid tak chekaye vid Ukrayiny novoho zakonu pro SBU [A step towards NATO and the EU: why the West expects a new law on the SBU from Ukraine]. *www.eurointegration.com.ua*. Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2021/11/8/7129924/> [in Ukrainian].
7. Uryady Ukrayiny ta SSHA domovylysya pro posylennya komertsynoho spivrobitnytstva [The governments of Ukraine and the United States have agreed to strengthen commercial cooperation]. *kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/uryadi-ukrayini-ta-ssha-domovylisya-pro-posilennya-komercijnogo-spivrobitnictva>. [in Ukrainian].
8. Spil'na zayava shchodo stratehichnoho partnerstva Ukrayiny ta Spoluchenykh Shtativ Ameryky [Joint Statement on the Strategic Partnership between Ukraine and the United States of America]. *www.president.gov.ua*. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-shodo-strategichnogo-partnerstva-ukrayini-ta-s-70485> [in Ukrainian].
9. U Kabmini poyasnyly, shcho dast' novyy status v NATO [The Cabinet of Ministers explained that it would give a new status in NATO]. *ua.korrespondent.net*. Retrieved from <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4240197-u-kabmini-poyasnyly-scho-dast-novyi-status-v-nato> [in Ukrainian].
10. SSHA pidtrymuyut' plan Ukrayiny z reformuvannya SBU [The United States supports Ukraine's plan to reform the SBU]. *ua.interfax.com.ua*. Retrieved from <https://ua.interfax.com.ua/news/general/765444.html> [in Ukrainian].
11. Vystup Prezydenta Volodymyra Zelens'koho u Verkhovniy Radi zi shchorichnym Poslanniam pro vnutrishnye i zovnishnye stanovyshche Ukrayiny [Speech by President Volodymyr Zelensky in the Verkhovna Rada with the Annual Address on the Internal and External Situation of Ukraine]. *www.president.gov.ua*. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/vistup-prezidenta-volodimira-zelenskogo-u-verhovnij-radi-zi-71805> [in Ukrainian].
12. Ukaz Prezydenta Ukrayiny №448/2021 «Pro rishennya Rady natsional'noyi bezpeky i oborony Ukrayiny vid 30 lypnya 2021 roku “Pro Stratehiyu zovnishn'opolitychnoyi diyal'nosti Ukrayiny” [Decree of the President of Ukraine №448 / 2021 “On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine of July 30, 2021” On the Strategy of Foreign Policy of Ukraine “]. *www.president.gov.ua*. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017> [in Ukrainian].
13. Art'omov, I.V. (2021). *Aktual'ni problemy zovnishn'oyi polityky Ukrayiny [Current issues of Ukraine's foreign policy]*. Uzhhorod: DVNZ «UzhNU» [in Ukrainian].